

MAASTIKUELEMENTIDE DEKLAREERIMINE

Novembrist 2014 kuni 1.märtsini 2015 toimub põllumajandusmaadel asuvate maastikuelementide deklareerimine PRIA-le.

Samas ootab PRIA avaldusi 2015. a kasutusele võetavate uute maade osas.

■ Mis on maastikuelemendid?

Maastikuelemendid, sh ökoloogilise kasutuseesmärgiga maa-aladena (edaspidi ökoaladena) arvestatavad maastikuelemendid on maastikule iseloomulikud vormid, mida tuleb säilitada maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõuete (HPK) raames. Maastikuelemendid arvestatakse taotleja avalduse alusel toetusõigusliku põllumassiivi pindala hulka ja toetuse taotlejal on kohustus neid maastikuelemente säilitada.

■ Kes peavad maastikuelemente deklareerima?

Maastikuelemente peavad deklareerima kõik põllumajandustootjad, kes taotleavad pindala- ja loomatoetusi.

■ Millisel maal olev maastikuelement tuleb deklareerida?

Deklareerida tuleb põllumajandusliku maaga seotud maastikuelemendid. Põllumajandustootjad annavad teada ainult sellistest maastikuelementidest, mis on nende kasutuses ja tal on nende osas kehtiv maakasutusõigus sarnaselt põllumajandusliku maa kasutusõigusega. Kõrvutiasetsevad elemendid peavad olema üksteisest selgesti eristatavad.

Põllumajanduslik maa koosneb:

- Põllumaa – pindalatoetuste taotlusel märgitakse kasutusotstarbega P ja M (mustkesa)
- Püsirohumaa – PR
- Püsiluuride all olev maa - PK

■ Milline maastikuelement tuleb deklareerida?

Deklareerida tuleb järgmiseid säilitatavaid maastikuelemente - põllusaar, puude rida, hekk, metsasiil, kraav, kiviaed (vt täpsemalt lk 2-3). Samad elemendid, kui nad on seotud põllumaaga, on võimalik arvestada oma nn ökoala hulka. Deklareerida ei ole vaja looduskaitse- ja muinsuskaitseaduse alusel või pärandkultuuriobjektina määratletud maastikuelemente.

MAASTIKUELEMENDID

■ Põllusaar

0,01-0,50 ha suurune põllusaar, millel võivad esineda põõsastikud, puudesalud, kivid või muu looduslik taimkate ning see maa-ala peab olema selgesti eristatav ümbritsevast põllumaast.

■ Metsasiil

Põllumaaga ümbritsetud maksimaalselt 30 m laiune ja minimaalselt 20 m pikkune eelkõige puudest koosnev kitsas metsariba, mis ei sobi põllusaarte kriteeriumide alla. Metsasiil asub põllumaa keskel ja põllumassiivi piiriga kokku ei puutu või erandina on kokkupuutes põllumassiivi piiriga maksimaalselt 30 m ulatuses. Metsasiilude hulka ei kuulu võssakasvanud kraavid.

■ Puude rida

Põllumaal või põllumajandusliku maaga külgneval alal asuv selgesti eristatav puude rida minimaalse pikkusega 20 m. Puude tihedust arvestatakse nii, et iga 10 m kohta peab kasvama vähemalt 3 puud. Puude rea minimaalne suurus on 0,01 ha (arvestatakse võrade ulatuse põhjal). Puud peavad olema reas ühekaupa. Puude reaks ei arvata põllumassiivi ja metsa vahel asuvat puude rida. Puude reaks ei loeta puid, mis asuvad eesvoolu või kuivenduskraavi pervel.

■ Hekk

Põllumaal või põllumajandusliku maaga külgneval alal asuv selgesti eristatav puude või põõsastega hekk, mis on minimaalselt 0,01 ha suurune, 20 m pikkune ning maksimaalselt 10 m laiune. Alla 2 m katkestused hekki ei katkesta. Hekiks ei arvata põllumassiivi ja metsa vahel asuvat hekki. Hekiks ei loeta puid ja põõsaid, mis asuvad eesvoolu või kuivenduskraavi pervel. Hekiks loetakse ka esimesel aastal rajatud hekk.

■ Kraav

Põllumajanduslikul maal või põllumajandusliku maaga külgneval alal asuv alla 10 km² valgalaga eesvoolu kraav, oja, jõgi ja maaparandussüsteemi maa-alal paiknevad kuivenduskraavid laiusega kuni 12 m. Kraavide kaldal olev puittaimestik ei kuulu kraavina deklareeritava ala koosseisu. Kraavi ja põllu vahele ei tohi jääda puittaimestikku üle 2 m. Toetusõigusliku pinna sisse on võimalik panna vaid võssast puhastatud või kuni 2 m puittaimestikuga kraave.

■ Kiviaed

Põllumajanduslikul maal või põllumajandusliku maaga külgneval alal asuv MAK 2007-2013 ja MAK 2014-2020 toetusga taastatud kiviaed või taastatav kiviaed, samuti pärandkultuuriobjektina kaardistatud kiviaed (näha Maa-ameti pärandkultuuri kaardirakenduses). Laius minimaalselt 50 cm ja maksimaalselt 280 cm ning kõrgus minimaalselt 30 cm ja maksimaalselt 170 cm.

MAASTIKUELEMENDID

PÖLLUMAA SEES

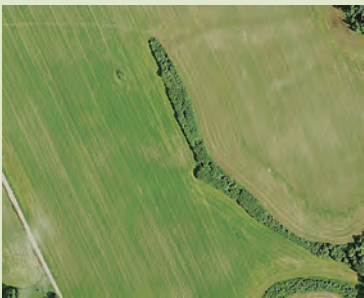
Põllusaar

- 0,01-0,50 ha

Metsasiil

- Min 20 m pikk
- Max 30 m lai
- Võib olla ühenduses põllumassiivi piiriga max 30 m ulatuses

PÖLLUMAA SEES JA SERVAS, PÖLLUMAJANDUSLIKU MAA SERVAS

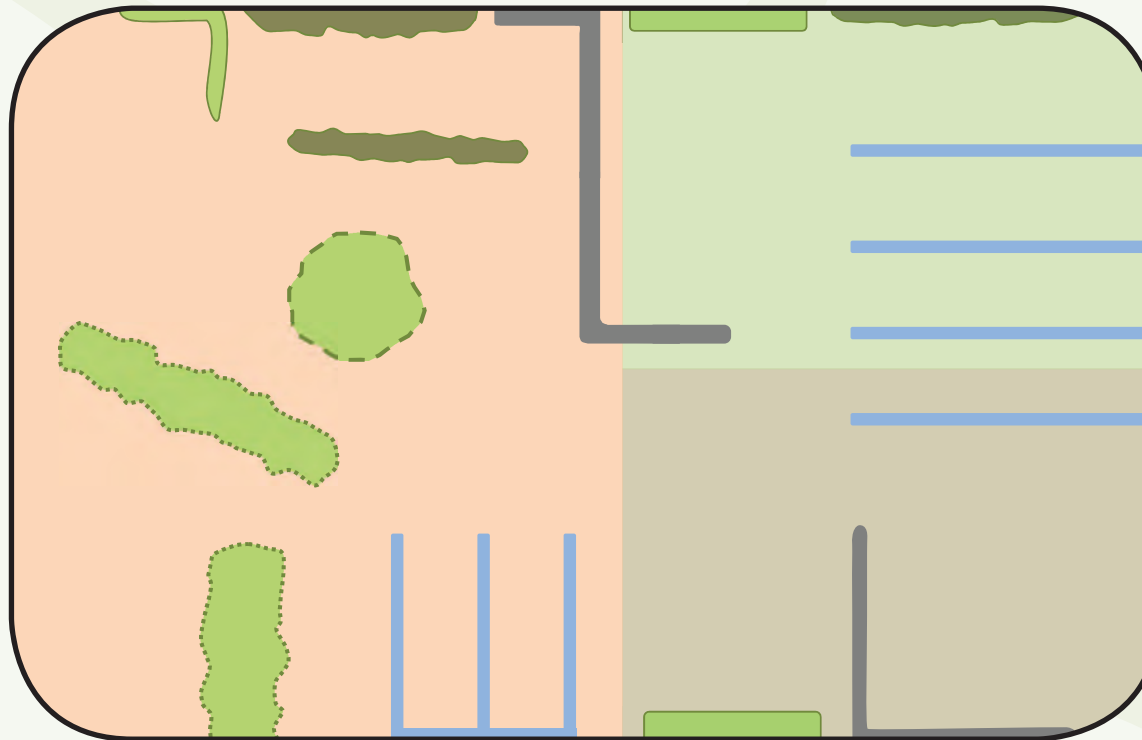

Hekk

- Min 0,01 ha
- Max 10 m lai
- Min 20 m pikk

Puude rida

- Tihedus vähemalt 3 puud 10 m kohta
- Min 0,01 ha
- Min 20 m pikk

PÖLLUMAJANDUSLIKU MAA SEES JA SERVAS

Kraav

- Alla 10 km² valgalaga eesvoolu kraav, oja, jõgi
- Maaparandussüsteemi maa-aladel paiknevad kuivenduskraavid
- Max 12 m lai

Kiviaed

- MAK 2007-2013 ja 2014-2020 kiviaia toetusega taastatud
- Pärandkultuuriobjektina kaardistatud
- Laius – min 0,5 m ja max 2,8 m
- Kõrgus – min 0,3 m ja max 1,7 m

— Põllumajanduslik maa:

- Põllumaa (P, M)
- Püsirohumaa (PR)
- Püsikultuurid (PK)

- MAASTIKUELEMENT PEAB OLEMA PÖLLUMAJANDUSTOOTJA KASUTUSES
- MAASTIKUELEMENT KUULUB TOETUSÕIGUSLIKU MAA SISSE
- SÄILITATAVAID MAASTIKUELEMENTE EI TOHI HÄVITADA / KAHJUSTADA

■ Kuidas saab deklareerida?

Maastikuelemente saab deklareerida kasutades e-PRIA teenust „Põllumassiivi või maastikuelemendi piiri ettepanek“. Kui soovitakse selleks kasutada kliendarvutit PRIA piirkondlikus büroos, siis palume eelnevalt aja broneerida. PRIA võtab vastu ka paberil avaldusi lähimas piirkondlikus büroos või postiga Narva mnt 3, Tartu 51009. E-postiga võib avaldust esitada maa@pria.ee.

Paberavalduses tuleb kindlasti märkida põllumassiivi number, millel maastikuelement asub, põllumassiivi maakasutuse tüüp, maastikuelemendi tüüp ja ligikaudne pindala. Samuti tuleb avaldusele lisaks esitada põllumassiivi kaart, kuhu on elementide asukohad peale joonistatud. Kui elemente on massiivil rohkem kui üks, tuleb elemendid nummerdada.

PRIA on ka omalt poolt alustanud maastikuelementide kihi loomisega. Selleks, et teada, kelle kasutuses oleva põllumajandusliku maaga on need seotud, peavad taotlejad sellest PRIA-le teada andma. Kui PRIA avalikul veebikaardil ning ülalmainitud e-teenuses oleval kihil „Maastikuelemendid“ on maastikuelement juba olemas, siis tuleb esitada massiivi piiri muutmise ettepanek, millega annab taotleja PRIA-le teada, et element on seotud tema kasutuses oleva põllumajandusliku maaga. Kui nimetatud kihil maastikuelementi pole, aga selle ümber on põllumassiiv, siis piisab elemendi joonistamisest. Selgitusse tuleks märkida, et soovitakse elementi ümbritseva massiivi hulka liita. Kui pole ei maastikuelementi ega põllumassiivi, tuleb mõlemad joonistada.

■ Milleks on vaja maastikuelemente deklareerida?

Et PRIA saaks toetusõigusliku maa osas muudatused teha ja teaks, millised maastikuelemendid on milliste taotlejate kasutuses oleva põllumajandusliku maaga seotud, tuleb taotlejal PRIAt sellest teavitada. Avaldustes kirjeldatud elemendid kannab PRIA kliendi joonise ja olemasoleva uusima ortofoto alusel registrisse ning teeb muudatused põllumassiivide piirides. Selle tulemusena põllumassiividel olev toetusõiguslik pindala suureneb maastikuelementide aluse pinna võrra. Avalduses tuleb kindlasti välja tuua, millise põllumajandusliku maa tüübiga on element seotud, sest elemendi toetusõiguslikkus on sõltuv maakasutustüübist.

■ Miks on maastikuelemendid kasulikud?

- Põllumajandusmaastikul asuvate maastikuelementide määratlemise ja kaitsmise eesmärk on säilitada maastiku ja looduskeskkonna mitmekesisust ja elurikkust.
- HPK raames säilitatavad maastikuelemendid kuuluvad toetusõigusliku põllumassiivi sisse, seega nende aluse pinna eest on võimalik edaspidi toetust saada.
- Põllumaal olevaid või põllumaaga külgnevaid säilitatavaid maastikuelemente saab pindalatoetuse taotleja alates 2015.aastast märkida oma pindalatoetuse taotlusel ökoaladena.
- Maastikuelementide ja 2015. a kasutusele võetavate põllumajandusmaade õigeaegne deklareerimine on vajalik selleks, et PRIA jõuaks 2015. aasta taotlusvooruks maastikuelemendid toetusõigusliku pinna sisse arvata ning põllumajandustootjad saaksid põllumaal olevaid maastikuelemente oma ökoalade arvestuses kasutada.

■ Mis on maastikuelementide säilitamise kohustus?

Maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõuete raames peavad põllumajandustootjad, kes taotleavad pindala- ja loomatoetusi, maastikuelemente ka säilitama. Maastikuelementide säilimist kontrollitakse toetuste kontrolli käigus, samuti uute ortofotode alusel põllumassiivide registri uuendamise käigus. Maastikuelementide õigeaegne deklareerimine on taotleja kohustus. Kui taotleja jätab maastikuelemendid deklareerimata, siis ei ole tal võimalik nende eest toetust taotleda ega neid ökoalana märkida. Kui toetuse kontrolli käigus selgub, et säilitamisele kuuluvat maastikuelementi on rikutud või on see hoopis eemaldatud, vähendatakse toetussummat.

- Põlusaar ja metsasiil peavad olema säilitatud tervikuna ning lubatud on teha hoolustöid nende üldilmet oluliselt kahjustamata. Hukkunud puid ei pea asendama.
- Hekis ja puude reas tuleb hukkunud puud või põõsad asendada nii, et säiliks tervik vastavalt kehtestatud minimaalsetele nõuetele.
- Säilitatuks loetakse eesvool ja kuivenduskraav, mis täidab maaparanduslikku eesmärki olenemata hooldustööde teostamise tasemest.

■ Mis on ökoala?

2015 aastast rakendub kliimat ja keskkonda säästvate põllumajandustavade toetus ehk rohestamine. Rohestamise eesmärki täidab:

- põllumajanduskultuuride mitmekesistamine;
- püsirohumaade säilitamine;
- ökoalade olemasolu põllumaal.

Kui taotleja pindalatoetuste taotlusel on rohkem kui 15 ha põllumaad, siis tuleb tal igal aastal sellest vähemalt 5% aktiivsest kasutusest välja jätta. Selleks saab ta kasutada:

- harimispraktikaid – rajada kesa, kasvatada lämmastikku siduvaid kultuure või lühikese raieringiga madalmetsa (paju);
- HPK säilitatavate maastikuelementidega hõlmatud pinda, mille hulka loetakse põlusaar, metsasiil, puude rida, hekk, kraav ja kiviaed.

■ Uute maade deklareerimine

PRIA ootab avaldusi ka 2015.aastal uute põllumajanduslikku kasutusse võetavate maade osas.

Alates 2015 on võimalik poollooduslikele kooslustele taotleda lisaks poollooduslike koosluste hooldamistoetusele ka ühtset pindalatoetust. Seda juhul, kui ala vastab ühtse pindalatoetuse jaoks sobivatele nõuetele ehk puude tihedus pole suurem kui 50 puud hektaril ning rohtkate katab rannaaladel vähemalt 50% pinnast. Selleks, et sellistele aladele oleks võimalik 2015. aastal ühtset pindalatoetust taotleda, tuleb esitada PRIAle avaldus põllumassiivi moodustamiseks.

PRIA KESKUS

Narva mnt 3, Tartu 51009
koduleht www.pria.ee
e-PRIA www.pria.ee/et/ePRIA

Pindalatoetuste info tel 737 7679
Põldude registri büroo tel 737 1362
või e-post maa@pria.ee

Dokumentide esitamise ja e-PRIA kliendarvuti kasutamise
eelregistreerimine maakondlikes teenindusbüroodes
www.pria.ee/reg või tel 737 7679.

PÕLLUMAJANDUSE REGISTRITSE
JA INFORMATSIOONI AMET

Maaelu Arengu Euroopa
Põllumajandusfond:
Euroopa Investeeringud
maapiirkondadesse

PRIA MAAKONDLIKUD TEENINDUSBÜROOD

Harjumaa	Teaduse 2, Saku	639 1640
Hiiumaa	Mäe 2, Käina	463 6667
Ida-Virumaa	Viru 5a, Jõhvi	336 6767
Jõgevamaa	Ravila 10, Jõgeva	776 2811
Järvamaa	Pärnu tn.58, Paide	385 9901
Läänemaa	Jaani 10, Haapsalu	472 2040
Lääne-Viru	Võidu 38, Rakvere	326 4640
Põlvamaa	Puuri tee 1, Põlva	799 9380
Pärnumaa	Haapsalu mnt 86, Pärnu	449 9081
Raplamaa	Kuusiku tee 6, Rapla	489 0241
Saaremaa	Tolli 6, Kuressaare	453 0491
Tartumaa	Narva mnt 3, Tartu	737 7680
Valgamaa	Aia 17, Valga	766 0001
Viljandimaa	Vabaduse plats 4, Viljandi	434 2252
Võrumaa	Katariina 7, Võru	782 1833

